

ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФІЛАКТИЧНОЇ
ТА КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ» ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора з наукової роботи

“ дд ” _____ Юрій ЯЩЕНКО _____ 2023 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ АСПІРАНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ,
ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ, ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ»

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

(код і назва галузі знань)

Спеціальність 222 Медицина

(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь доктор філософії

Термін навчання 4 роки

Форма навчання очна денна, очна вечірня, заочна

Науковий відділ відділ організації медичної допомоги

(назва відділу)

Схвалено Науково-методичною радою ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС дд. місяць 2023 р.
(протокол № 9)

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, науковий ступінь, вчене звання	<p>Шевцов Андрій Гаррієвич, професор, доктор педагогічних наук 13.00.03 – корекційна педагогіка, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, Заслужений працівник освіти, головний науковий співробітник (методи навчання) наукового відділу організації медичної допомоги Державної наукової установи «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами</p> <p>Ященко Юрій Борисович, професор, доктор медичних наук 14.01.10 – педіатрія, відмінник освіти України, заступник директора з наукової роботи Державної наукової установи «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами</p> <p>Горачук Вікторія Валентинівна, професор, доктор медичних наук 14.02.03 – соціальна медицина, заслужений працівник охорони здоров'я України, головний науковий співробітник наукового відділу організації медичної допомоги Державної наукової установи «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами</p> <p>Буренок Світлана Миколаївна, директор Центру підвищення кваліфікації «Інститут післядипломної освіти» Державної наукової установи «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами</p>
Веб-сторінка відділу на офіційному веб-сайті ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС	http://clinic.gov.ua/?page_id=265
Адреса	м. Київ, вул. Верхня, 5
Контактний телефон	(044) 286-47-00; (044) 254-64-38; (044) 284-84-53

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Вид заняття / підсумкового контролю	Кількість годин
Лекції	14
Практичні заняття	6
Самостійна робота	38
Заключна атестація (залік)	2
Всього годин / кредити ECTS	60 годин / 2 кредити ECTS

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

засвоєння теоретичної інформації та одержання практичної підготовки з педагогіки (андрагогіки), а також з психології освітньої діяльності відповідно до вимог державних освітніх стандартів та кваліфікаційних вимог для отримання ступеня доктора філософії (PhD).

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Перелік нормативних документів:

- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та доктора наук у ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС» (http://clinic.gov.ua/wp-content/uploads/document/3Polozhennja_pro_pidgotovku_zdobuvachiv_vishho_osviti_stupenja_doktor_filosofii.pdf)

- Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС (http://clinic.gov.ua/wp-content/uploads/document/8Porjadok_pidgotovki_zdovuvachiv_vishho_osviti_stupenja_doktora_filosof.pdf).

- Кодекс академічної доброчесності ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС (http://clinic.gov.ua/wp-content/uploads/document/13Kodeks_%20akademichno_dobrochesnosti_DNU.pdf);

- Положення про дотримання академічної доброчесності у ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС (http://clinic.gov.ua/wp-content/uploads/document/11Polozhennja_pro_dotrimannja_akademichno%D1%97_dobrochesnosti.pdf)

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС (http://clinic.gov.ua/wp-content/uploads/document/12Polozhennja_pro_vijavlennja_ta_zapobigannja_akademichnog_plagiatu.pdf);

- Кодекс етики наукових та медичних працівників ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС (http://clinic.gov.ua/wp-content/uploads/document/5Kodeks_etiki_naukovih_ta_medichnih_pracivnikiv.pdf).

Політика щодо дотримання норм етики та деонтології, а також принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти:

- дотримання принципів толерантності, доброзичливості та виваженості у спілкуванні зі здобувачами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;

- дотримання позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології у навчальних ситуаціях;

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та відпрацювання пропущених занять здобувачами вищої освіти:

- присутність здобувачів на всіх лекційних та практичних заняттях, а також, підсумковому модульному контролі є обов'язковим (окрім випадків з поважних причин);

- відпрацювання пропущених здобувачами занять відбувається згідно з графіком відпрацювання, а також консультацій викладачів.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Філософія, Іноземна мова, Соціологія, Медична етика та деонтологія, Анатомія і фізіологія людини, Культура мови лікаря: термінологічний аспект, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень.

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

надання освітньої та викладацької компетентності аспірантам, зокрема у сфері медичної освіти, шляхом формування ключових знань, вмінь та навичок у сфері освіти; отримання ними актуальних теоретичних знань, передусім, з педагогіки (андрагогіки), а також з психології освітньої діяльності відповідно до постійно зростаючих вимог державних освітніх стандартів, вимог системи якості підготовки медичних та педагогічних кадрів, а також виходячи із актуальних проблем здійснення медико-педагогічної діяльності відповідно до кваліфікаційних вимог для отримання ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 222 «Медицина».

7. Компетентності та результати вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної та дослідницької діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити професійну медичну діяльність, оригінальне наукове дослідження, освітню діяльність на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних знань та професійної практики.

Загальні компетентності:

Здатність генерувати нові ідеї, виявляти, ставити проблеми, вирішувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної та дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

Здатність до пошуку, виявлення, отримання, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність до абстрактного креативного мислення, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня.

Вміння спілкуватись і працювати у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

Вміння планувати та управляти часом, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Здатність виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності:

Здатність до використання теоретичних і експериментальних методів дослідження відповідно до обраної спеціалізації та поставленої мети.

Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень.

Здатність порівнювати результати власного наукового дослідження з результатами інших вітчизняних і зарубіжних науковців з обраної спеціальності, робити обґрунтовані та достовірні висновки.

Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проєктів у сфері медицини усно і письмово відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Медицина», застосовуючи традиційні та інноваційні методи, прийоми, засоби тощо, знаходити шляхи можливого використання отриманих результатів для подальшого розвитку науки.

Здатність володіти професійною іноземною мовою, вільно сприймати, обробляти та відтворювати інформацію іноземною мовою на загальні та фахові теми.

Здатність вести наукові дискусії, виявляти і вирішувати наукові задачі та проблеми у межах обраної спеціалізації з дотриманням норм наукової етики і академічної доброчесності.

Організовувати та реалізовувати педагогічну діяльність у вищій медичній освіті

Вміння працювати у науковому (науково-педагогічному) колективі.

Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

(відповідно до модуля 1)

- сучасні тенденції, стан та перспективи розвитку професійної та післядипломної медичної освіти;
- методологічні основи педагогічного (андрагогічного) процесу у вищій школі та післядипломній освіті;
- загальнонаукові та специфічні закономірності й принципи цілісного освітнього процесу у

вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах;

- загальні поняття про педагогічне проектування;
- поняття про інформаційний, операційний, аксіологічний компоненти змісту освіти;
- основи складання освітньої програми, навчального плану та інших компонентів навчально-методичного комплексу в післядипломній медичній освіті;
- основні принципи й елементи андрагогічної технології навчання, моделі навчання дорослих, їх основні характеристики й умови застосування.

(відповідно до модуля 2)

- технології управління ефективністю навчання;
- поняття про форми та типи організації навчального процесу;
- основи організації психолого-педагогічних (андрагогічних) досліджень у вивченні проблем медичної освіти;
- методологію практико-орієнтованої педагогічної діяльності;
- специфіку побудови освітнього процесу в інклюзивному середовищі закладу вищої освіти;
- сучасні методи й форми організації інклюзивного навчання, ресурсне забезпечення інклюзивного освітнього процесу;

- організаційно-методичні основи безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я;

- психологічні основи діяльності викладача;
- особливості педагогічного спілкування у вищому медичному навчальному закладі
- психологічні особливості періоду зрілості.

(відповідно до модуля 3)

- базові поняття освітніх вимірювань, оцінювання та стандартизації професійної компетентності;

- практику оцінювання і присвоєння професійних кваліфікацій за кордоном та в Україні;

- методи оцінювання знань, вмінь, навичок, у тому числі комунікаційних, здатності діяти автономно й відповідально;

- основні поняття, методи та засоби забезпечення якості оцінювання;

- основні поняття тестології, методи та засоби розроблення контрольних-оцінювальних матеріалів;

- основні поняття та принципи організації об'єктивного структурованого клінічного іспиту.

(відповідно до модуля 4)

- новітні педагогічні технології;
- сучасні тенденції розвитку професійної освіти;
- методи активного післядипломного навчання;
- сучасні поняття, зміст та засоби інтерактивних технологій навчання;
- методи практико-орієнтованого навчання;
- кейс метод у медичній освіті (кейс, воркшоп, імерсія);
- психолого-педагогічні та організаційні основи дистанційного навчання.

уміти:

(відповідно до модуля 1)

- моделювати об'єкти педагогічного проектування та створювати проекти педагогічних систем медичної освіти;

- складати навчальні плани, програми, навчально-методичні комплекси з урахуванням специфіки післядипломної медичної освіти;

(відповідно до модуля 2)

- складати плани лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять;

- застосовувати результати експериментальних досліджень для забезпечення ефективності медичного навчання;

- застосовувати наукові методи досліджень проблем післядипломної медичної освіти;

- застосовувати методи колективної творчості педагогів;

- моделювати інклюзивне освітнє середовище для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами медичної освіти;

- застосовувати знання про особливості педагогічного спілкування у вищому медичному

навчальному закладі

- застосовувати знання про психологічні основи діяльності викладача;
(відповідно до модуля 3)
- розробляти та застосовувати процедури оцінювання освітньої та професійної кваліфікацій;
  - застосовувати методи підвищення якості оцінювання;
  - складати план створення внутрішньої системи забезпечення якості оцінювання;
  - визначати прогностичну валідність та надійність кваліфікаційного оцінювання;
  - застосовувати сучасні методи та засоби створення тестів та розроблення контрольно-оцінювальних матеріалів;
  - організувати та застосувати об'єктивний структурований клінічний іспит для оцінювання компетентностей спеціаліста до провадження професійної медичної діяльності.
(відповідно до модуля 4)
- використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології навчання в медичній післядипломній освіті;
  - застосовувати новітні інтерактивні технології навчання;
  - організувати практико-орієнтовані форми навчання;
  - користуватися навчальними технологіями доповненої та віртуальної реальності;
  - використовувати інтернет платформи дистанційного навчання.

Програмні результати навчання:

Мати дослідницькі навички, достатні для проведення прикладних наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та їх використання в науковій та освітній діяльності та/або здійснення інновацій у медичній практиці.

Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення, глибоко розуміти та демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів.

Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини, застосувати їх у власних наукових проєктах та у викладацькій практиці.

Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних, інтерпретувати інформацію отриману при виконанні оригінального наукового дослідження

Оцінювати можливості та обмеження використання власних інноваційних розробок, а також їх роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому, творчо з науковою точністю оцінювати нові й складні явища та проблеми.

Використовувати результати наукових досліджень та набуті професійні уміння в медичній практиці та освітній діяльності.

Представляти результати наукових досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях, в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому.

Вільно обговорювати прикладні проблеми медицини державною та іноземними мовами.

Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.

Здатність працювати у міждисциплінарній команді, висловлювати свої думки, бажання, наміри тощо, встановлювати та підтримувати необхідні контакти з іншими людьми.

Здатність використовувати сучасні дані, накопичені в результаті наукових досліджень в науково-педагогічній діяльності.

Організувати і здійснювати освітній процес у сфері медицини, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання.

8. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1: «Методологічні основи педагогічного (андрагогічного) процесу у вищій школі та післядипломній освіті»
Закономірності й принципи цілісного освітнього процесу у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах. Основні принципи й елементи андрагогічної технології навчання

Модуль 2: «Організаційно-психологічні основи педагогічного (андрагогічного) процесу та професійної діяльності викладача»
Форми й типи організації навчального процесу. Організаційно-методичні основи безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я. Психологічні аспекти освітньої діяльності викладача.

Модуль 3: «Основи освітніх вимірювань та організація оцінювання»
Освітні вимірювання. Методи та організація оцінювання. Тестологія та розроблення контрольних оцінювальних матеріалів. Організація об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ).

Модуль 4: «Інноваційні процеси та сучасні методики в медичній освіті»
Педагогічні (андрагогічні) технології. Інтерактивні технології навчання. Дистанційне навчання та Інтернет технології в медичній освіті.

9. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Методи оцінювання:

– Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: тематичний поточний письмовий тестовий контроль, розв'язування типових та нетипових ситуаційних задач та завдань (ситуаційне компетентісне завдання).

– Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, виступ з доповіддю, виконання презентації за темою, самостійного опрацювання, виконання індивідуального дослідного завдання.

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності аспіранта підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (модульному – під час контрольних заходів).

Модульний контроль – це діагностика засвоєння аспірантом матеріалу модулю. Модуль включає бали за поточну роботу на навчальній практиці (опитування за темою, виконання самостійної роботи, виконання практичних завдань, вирішення ситуаційних задач та завдань, тестування).

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на навчальній практиці, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за вивчення навчальних модулів – 120 балів, (100%), мінімальна – 70 балів.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється по завершенню вивчення всіх тем навчальної дисципліни на останньому контрольному занятті. Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при складанні підсумкового контролю, становить 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів. До заліку допускаються аспіранти, які відвідали усі аудиторні заняття та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового контролю є стандартизованою (тестові завдання, ситуаційні задачі, усний та письмовий контроль теоретичних знань, практична перевірка навичок та вмінь, програмований комп'ютерний контроль) відповідно до ОНП.

Оцінка за дисципліну визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант – 200 балів (100%), мінімальна – 120 балів.

Результати вивчення дисципліни оцінюються за бінарною системою "Залік" (при сумі балів ≥ 120) або "Не склав" (при сумі балів < 120).

Оцінка з дисципліни вноситься науковим керівником до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю», «Індивідуального навчального плану аспіранта/здобувача».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Волинець, В. (2021). Використання технологій віртуальної реальності в освіті. Неперервна професійна освіта: теорія і практика, (2), 40-47. - електронне видання - режим доступу - <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.2.5> - 20.01.2021
2. Дистанційні технології в освіті [Електронний ресурс] (2020) : збірник науково-методичних рекомендацій щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину / під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. — Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 95 с. — електронне видання - режим доступу: <https://nova-shkola.com/FR/4026/21.pdf>. - 21.10.2021
3. Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (2019) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. - Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. Тернопіль: ТНМУ, 2019, 332 с.
4. Журавльова Л. В., Лопіна Н. А. (2019). Практично-орієнтований кейс- метод навчання в системі безперервної медичної освіти на основі інформаційно-освітніх веб технологій як спосіб симуляційного навчання: навч.-метод. посібник для викладачів мед. освітніх закладів. Харків : ХНМУ, 76 с.
5. Ісаєнко В. М., Дейнега І. І., Уліщенко В. В., Кашина Г. С., Ніколаєв К. Д. (2014.) Методичні рекомендації для слухачів дистанційної форми навчання системи післядипломної освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 48 с.
6. Лазуренко О.О. (2018) Емоційна компетентність лікаря: теоретичні підходи дослідження, проблема формування. К.: Інтерсервіс, 220 с.
7. Організація та проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту: методичні рекомендації (2020). Одес. нац. мед. ун-т, 84 с.
8. <https://dspace.vnmdu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4440/OSKI.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
9. Anderson, Lorin W.; Krathwohl, David R., ред. (2001). A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. New York: Longman. ISBN 978-0-8013-1903-7. - електронне видання - режим доступу: <http://thesecondprinciple.com/teaching-essentials/beyond-bloom-cognitive-taxonomy/> - 12.10.2021
10. Marichereda V. G. (2020). Organizational, regulatory and legal aspects of European integration of higher medical education in Ukraine: a critical review / V. G. Marichereda, S. B. Melnyk, V. I. Borshch, O. O. Terzi, N. A. Lyakhova // Wiadomosci Lekarskie. - V. 73 (6). - Aluna Publishing, P. 1290-1295. - <https://hdl.handle.net/11300/14279>
11. Андрущак Т.Г. (2015). Особливості організації процесу фахової підготовки на основі кейс-методу. - Черкаси, С. 218-222.
12. Сипченко, О.М. (2021). Цифровізація вищої освіти як важлива вимога часу. Розвиток

- освітніх систем в умовах євроінтеграційних трансформацій: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 26-27 травня 2021 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т., С. 276-281
13. «Імерсивні технології в освіті» (2021) збірник матеріалів I Науково-практичної конференції з міжнародною участю. Київ : ІТЗН НАПН України, 169 с.
14. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. / Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко., Луцьк, 2010. - 182 с.
15. Копняк Н. Б. (2015). Досвід проведення курсів підвищення кваліфікації викладачів університетів з використання мультимедійних інтерактивних комплексів \\\ Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. Випуск 42 / Редкол. - Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 471 с.
16. Корольчук М.С. (2009) Психологія діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Ника-Центр, 400 с.
17. Лазарев М.О., Нефедченко О.І. (2019). Професійна підготовка майбутнього педагога із застосуванням технологій евристичної освіти. Пізнавально-творча і професійна самореалізація особистості в евристичній освіті [монографія] / [за редакцією проф. М.О. Лазарева, проф. О.Г. Козлової] - Суми: ФОП Цьома С. П., 242 с.
18. Максименко С. Д., Максименко К.С., Папуча М.В. (2010). Медична психологія. Вінниця: Нова Книга, 520 с.
19. Морзе, Н., Базелюк О., Воротнікова, І., Дементієвська, Н., Захар, О., Нанаєва Т., Пасічник, О., Чернікова, Л. (2019). Опис цифрової компетентності педагогічного працівника. Електронне наукове фахове видання “ Відкрите освітнє е - середовище сучасного університету ”, 1-53. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s39>.
20. Основи педагогічного оцінювання (2012): навчально-методичний посібник. / Т.М.Канівець., Ніжин: Видавець П.П. Лисенко М.М., 102с.
21. Путинцев А. Н. Кейс-метод в медицинском образовании: современные программные продукты / А. Н. Путинцев, Т. В. Алексеев // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. - 2016. - No 12-9. - С. 1655-1659.
22. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти (2004). Навч. посіб. для студ.вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. Освіти/За наук. ред.. С.Д.Максименка, Л.М. Карамушки, Т.В. Зайчикової - К.: Міленіум, 264 с.
23. Трач, Ю. (2017) VR-технології як метод і засіб навчання. Освітнологічний дискурс. 3-4 (18-19). 309-322.
24. Закон України «Про вищу освіту» (остання редакція від 25.09.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 11.11.2021).
25. UNESCO ICT Competency Framework for Teachers (2019). URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/ptf0000265721.locale=ru>
26. Immersive Experiences in Education - Microsoft, 2019. - 18 p. - <https://edudownloads.azureedge.net/>.